

Kedden az áprilisi kommunista szervezkedés ügyét tárgyalják a szegedi törvényszéken

(A Délmagyarország munkatársától.) A szegedi törvényszék Gömörj-tanácsa kedden reggel kezdi meg az áprilisban leleplezett kommunistaszervezkedés vádlottjainak tárgyalását. Körülbelül harminc vádlott kerül a bíróság elé. A vádlottak nagyrésze — számszerint huszan — vizsgálati fogoly, a többiek szabadlábban védekeznek. Jelentettük már, hogy a foglyok egyrésze hosszú időn keresztül éhségsztrájkot folytatott a Csillagbörtönben, néhány

nappal ezelőtt azonban feladták a sztrájkot.

A tárgyalást, amelyet öt napra tűzött ki a bíróság, a másodemeleti esküdszéki teremben tartják meg. tekintettel a vádlottak nagy számára. Gömörj Andor tanácselnök hétfőn délelőtt megjelent a rendőrségen és a keddi tárgyalásra rendőri karhatalmat kért. Valószínűleg azonban a rendőrségnek nem lesz sok dolga, mert az ügyész a hírek szerint *sztrájk tárgyalást* kér.

A gázgyár ügye

Irta: Wimmer Fülöp.

A fenti cím alatt éveken át írott cikkeimnek valószínűleg utolsóját bátorítom a Délmagyarország mindazon olvasóinak szíves figyelmébe ajánlani, akik városunk ezen jelenleg kétségtelenül legfontosabb kérdésével foglalkoznak, azon reményben, hogy ezeknek egy lényeges része érdeklél kíséri annak fejtegetéseit és állásfoglalását, aki 49 év óta a jelenleg legnagyobb szegedi gyárnak vezetője és akiről — talán a polgármesteren kívül — mindannyian elfogadják és elismerik, hogy közügyekben való közreműködése nemcsak mindig a legtisztább önzetlenséggel, de főleg hosszú évi tapasztalata alapján történt.

Kezdem, még pedig nem szívesen, egy kis személyes vonatkozással azok részére, akik kézenfekvő rosszakarattal előállnak avval, hogy álláspontom mennyire közvetlen, amikor éveken át követtem a gázgyár megváltását a régi szerződés alapján, míg most a szerződés meghosszabbítása mellett vagyok.

Amegváltást akkor, az 1920-as években azért követtem, mivel világosan láttam, hogy a gyár az 1920-iki megváltási év óta állandóan emelkedő haszonnal dolgozik, amely haszon a régi szerződésben biztosított megváltási jog érvényesítésével az egész 15, vagy legalább 12 évre a városnak biztosítható volt, míg nincs kizárva, hogy még akkor is — ha sikerül e hasznot a város részére megváltás útján az elmúlt évekre biztosítani —, most a régi szerződés lejártával újból a bérbeadás mellett volnék, mert a fennálló viszonyok között feltétlenül előnyösebbnek látom a bérbeadást, mint a házikezelést.

Sajnos, főleg a polgármester és a bizalmával kitüntette néhány nagyhangú bizottsági tag ellenzése megfosztotta a várost azon általam követelt és most bebizonyított nagy előnytől, hogy az említett 12 éven át a gázgyár évente emelkedő és 1930-ban már 600.000 pengőt kivevő hasznát magának biztosította volna.

Ismétlem azonban, hogy alapos vizsgálat alapján, teljes meggyőződéssel, a mai viszonyok között még akkor is a gázgyár mostani ajánlatának elfogadása mellett foglalnék nyomatékosan állást, ha az 1920-as években általam követelt megváltás megtörtént volna, mert hogy sok érveim egyikét — talán nem a legfontosabbat — mindjárt itt említsem, városunk közüzemeinek vezetését figyelemmel kísérvé, éppenséggel nem vagyok barátja a város által folytatandó közüzemeknek, mert — akármennyire rossz néven fogják ezt némelyek tőlem venni — attól tartok, hogy — a nálunk uralkodó szellemnél fogva — annyi tárgyi, vagy személyi protekciót kérnek majd a vezetőségtől, oly nyomatékkal, hogy ezek teljesítése az üzemet lényegesen megkárosítaná.

A házikezelés ellen azonban — sok más érvelést nem említve — azon döntő körülményt hozom fel, hogy a meghosszabbításért kértük kapunk 1,400.000 pengőt, 3 millió, a mai viszonyok között olcsó kölcsönt megjavítjuk annyira beleg költségvetésünkkel: a 30, illetve 33 éven át fizetendő 300.000 pengővel, az 1,400.000 pengőnek olcsón kalkulált kamata 100.000 pengő, haszonrészesedés 90.000 pengő, a 3 milliónak csak 2 százalékkal kalkulált ka-

matmegtakarítása 60.000 pengő, összesen évi 550.000 pengővel, míg evvel szemben a házikezelésnél minden tételek elvesztésén felül, megfizetnünk kell a külváros berendezéséért hátralekötött 1,400.000 pengőt, a gázgyártól átveendő készletekért legalább 100.000 pengőt, míg az újabb berendezésekre, kiegészítésekre és forgótökére minimálisan 2,500.000 pengőt, összesen 4,000.000 pengő kell.

Kérdem a meghosszabbítás ellenzőit, miképpen a mai, az egész világon uralkodó, de különösen a mi kis országunkat annyira sújtó viszonyok között még csak remélni is azt és állásfoglalásukat alapítani arra, hogy az általános pénzügyi viszonyok, különösen városunk dezolált pénzügyi viszonyai a szóbanforgó egy-két év alatt — mert hisz — könnyelműen —, de legkésőbb két éven belül feltétlenül foglalkoznunk kell majd a házikezelés előkészítésével, — annyira javulni fognak, hogy az ott kimutatott

1,400.000 és
300.000

4,400.000 pengő tőke és évi 550.000 pengő bevétel elmaradásával, rendelkezésre fog állani a városnak a házikezelés inaugurálására szükséges 4 millió.

Másik fontos érvelésemhez különösen közel jutok én, akinek, amikor e sorokat írom, előttem fekszik egy, még a múlt évben a híres kisbizottság munkájának megkezdése előtt a Délmagyarországban írt azon cikkem, amelyben előadtam, hogy a gázgyár egy, még a múlt évben tartott ülésén az én követelésemre leellenőzte, hogy 1920-ban 872.000 pengő üzemi feleslegét ért el, ezt főszámvevőnk nagy elismerést érdemlő ellenőrzése 1,134.000 pengőre javította ki mint tényleg elért többletet az amortizáció és tőkekamat beszámítása nélkül.

Ugyanerre az évre Stark kimutatta, hogy a gázgyárban még 5,6 millió pengő amortizálatlan és forgótőke dolgozik, ennek kamatát és amortizációját 9 százalékkal számítva, arra jutottam, hogy a gázgyár 1929-ben elért haszna 630.000 pengő volt és keresve most már a gázgyártól ezért követelendő ellenértéket, megállapítottam már a múlt évben, amikor a kiküldött bizottságok még egész más számokkal foglalkoztak, hogy ezen 630.000 pengő 30 évre való átengedésének pontosan számított ellenértéke 8 millió pengő.

Kapunk pedig a most — szerintem meghosszabbítandó — szerződés értelmében: készpénzben 1,400.000 pengőt 30 éven át évi 300.000 pengőt, 3,800.000 pengőt, 3 év a 300.000 és kamat 1,700.000 pengő, elégedett fizetési kötelezettség 1,400.000 pengő, részesedési többlet 30 évre 637.000 pengő, összesen 8,407.000 pengőt, minélfogva nyugodtan és határozottan állítom, hogy a gázgyár teljes ellenértéket fizet a szerződés meghosszabbítása által neki átengedett előnyökért.

Egyesek azon érvelésével szemben pedig, hogy a fogyasztás állandó emelkedése várható, rámuattok arra, hogy az utolsó két év máris egy, még pedig lényeges, 20 százalékos csökkenést mutat.

Felemlítem még röviden, hogy a gázgyári tárgyalások megkezdésénél elhatároznunk kellett, hogy a meghosszabbításért fizetendő el-

Iskola és intézeti

harisnyák, kötöttárak

legjobbat a legolcsóbban

Lusztig Imre kötöttáru üzlete
Széchenyi tér 2. Tisza-szálló mellett

lenérték elsősorban a város bevételeinek emelkedésére szolgáljon-e, vagy pedig inkább a közönség által fizetendő egységárak minél nagyobb leszállítására. A polgármester ur — szerintem ezúttal nagyon helyesen — ragaszkodott ahhoz, hogy a város annyira dezolált pénzügyi viszonyai javíttassanak elsősorban és minél nagyobb mérvben, rámutatva arra, hogy ha ez nem így történik, a közönség talán olcsóbb árakhoz fog jutni, de annál nagyobb pótdótot és kereseti adót kell majd fizetnie.

Ehhez képest a megszavazandó szerződés értelmében a város megkapja a fent részletezett 8,4 milliót, de emellett elértük azt is, hogy a magánvilágításért az eddigi 85, illetve 68 fillérrel szemben ezentul és pedig azonnal a szerződés jóváhagyásától kezdve fizetendő lesz 62 fillér és 1936 januártól kezdve 60 fillér, a nappali világításért az eddigi 68 fillérrel szemben ezentul 40 fillér, káratvilágításért az eddigi 68 fillérrel szemben ezentul 50 fillér, kislipart áramért az eddigi 48 fillérrel szemben ezentul 32 fillér, 1936 januártól 30 fillér, közvilágításért az eddigi 41 fillérrel szemben ezentul 35 fillér, 1936 januártól 25 fillér, várost pénztár által fizetett kislipart áramért az eddigi 29 fillérrel szemben ezentul 26 fillér; gázért: magánfogyasztásért az eddigi 31,8 fillérrel szemben ezentul 28 fillér, 1936 januártól 27 fillér, közvilágításért az eddigi 19,7 fillérrel szemben ezentul 18 fillér.

Hogy minden elhangzott ellenérvet megcáfoljak, rá kell itt mutatnom arra, hogy az a 33 éven át évente fizetendő 300.000 pengő minden színleges magyarázattal szemben igenis tényleges évi 300.000 aranypengő fizetést jelent, mert hisz a városnak a közvilágítás csak fizetnie kell, pláne ezentul lényegesen leszállított árakban és a szerződés emellett ugyanis szól, hogy a városnak esetleg csak 180.000 pengőért kell áramot igénybe venni és ez esetben a hiányzó 120.000 pengő készpénzben fizetendőik.

Felemlítem még azt is, hogy a szerződés esetleges találmányok esetére kimondja azt, hogy ezen találmányokat a vállalkozónak alkalmaznia kell, még pedig fele haszonnal a város részére.

Ezen — amire a legnagyobb súlyt fektetem — kezdettől végig konkrét és a szerződés egész tartalmát megvilágító érveléseim feleslegessé teszik, hogy részletesen reflektáljak úgy Buzáth, mint Raffay urak, bátran merem mondani, annyira erőltetett fejtegetéseire, Raffay ur számításai e napokban már vele szemben is lényegesen helyreigazítottak, Buzáth pedig egy kissé saját hiúságát is szolgálva, kimutat Budapestről oly előnyöket, amelyek e városnak hála Istennek az utolsó 50 év óta még Csikágót is hátrahagyó tüneményes fejlődésével függnek össze, de még így sem állják meg a szigorú kritikát, mivel a főváros nagy, sokmillió tételeket állít be a mérlegbe, oly telepekért, amelyek már kihalóban vannak.

Még feleslegesebb foglalkoznom a nemzetközi versenytárgyalás eszméjével, amely hisz máris megbukott, mert az a híres angol társaság felhívásra máris kijelentette, hogy nem reflektál, de bátran az is állítható, hogy minden nagyobb európai villanyvállalatnak a szegedi üzletről már tudomása van. Hogy érvelésem lehetőleg tökéletes legyen, még csak azt kell leszögezmem, hogy igenis kötelessége